

Вероніка Коробко
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
Інститут журналістики
Київ, Україна

ТЕМАТИЧНІ РІЗНОВИДИ РОЗВАЖАЛЬНОГО ЖАНРУ РЕАЛІТІ-ШОУ В УКРАЇНІ

Телебачення вже давно стало найбільшим майданчиком для індустрії розваг. В ефірах сучасного ТБ ми спостерігаємо зріст кількості програм, які створюються у форматі інфотейменту та живого мовлення. Навіть інформаційна журналістика впроваджує елементи креативного висвітлення світу. Яскравими прикладами такого віщання є інформаційні випуски новин на українських телеканалах 1+1, ІНТЕР, «Newsone», «Новий канал» тощо, які намагається висвітлювати події у більш розважальній зовнішній формі (починаючи від оформлення студії і закінчуючи зйомками сюжетів).

Популярність розважальної журналістики зумовлена тим, що людина не в змозі постійно перебувати під напругою від роботи чи хатніх проблем. Їй потрібне емоційне та розумове розвантаження і перше, що робить більшість людей, коли добирається до дому після важкого робочого дня – це вмикає ТБ із надією відпочити. У статті «Жанрові особливості розважальних програм українського телебачення» Ю. Щербина зазначає, що розважальна частина в сучасних ЗМІ дає приємне й корисне проведення часу, забезпечує відновлення фізичних сил, психічне розвантаження читача/глядача. Тому в цьому стають у нагоді саме розважальні програми [4; 96].

Однією з найбільш специфічних і популярних сфер розважальної журналістики став жанр реаліті-шоу. Завдяки йому кожен отримав право підглядати за чужим життям, аж до найдрібніших і найпотаємніших його подробиць, не відчуваючи при цьому «непотрібного» почуття провини [2]. В більшості випадків телевізійні магнати створюють розважальний продукт у форматі реаліті-шоу і ток-шоу часто плутаючи ці два різних жанри. Окрім цього, більшість програм, які транслюються на українських каналах – це запозичені з закордону формати відомих та популярних там шоу (шоу “Х-фактор”, “Голос”, “Танцюють всі” тощо).

Реальне телебачення може поділятися на багато підтем чи піджанрів. Переглядаючи велику кількість програм в українському телеефірі, можна виокремити основні тематичні блоки реаліті-шоу:

документальне реаліті-шоу, реаліті про юридичну сферу діяльності, реліті-шоу гри/конкуренції та реаліті-шоу про перевтілення/перетворення.

Документальне реаліті-шоу поділяється на такі підтеми – специфічне житлове середовище, стиль мильної опери та селебріті.

Специфічне житлове середовище. У таких програмах документального стилю учасників, які в більшості випадків раніше не були знайомі один з одним, поміщають у штучні умови життя. Яскравим прикладом такого реаліті є голандське шоу «Великий брат» (англ. Big brother) або російська адаптація – «За склом» [1]. В Україні за схожим форматом знімалось шоу «Фабрика зірок».

Стиль мильної опери. Такі шоу часто зосереджуються на згуртованій групі людей і їх мінливих дружніх і романтичних відносинах. Прикладом такого стилю є американське шоу «Справжні домогосподарки», які були прототипом американських серіалів «Відчайдушні домогосподарки» і «Пейтон Плейс». В ньому фокусуються на житті жінок з вищого класу, які ведуть гламурний образ життя. На українському телебаченні подібне шоу знімав телеканал 1+1 і звалось - «Багаті теж плачуть» [3].

Селебріті – інший різновид так званого “фактичного телебачення”, в якому головні герої шоу – зірки. В таких реаліті часто показують відомих людей та їх повсякденне життя. Приклади: «Шоу Анни Ніколь», «Родина Осборнів», «Сімейство Кардаш'ян» і «Хоган знає краще». В Україні до такого шоу можна віднести все теж шоу каналу «1+1» – «Багаті теж плачуть».

Ще однією темою реаліті є програми про **юридичну сферу**. Це телевізійна **правова програма**, яка містить в собі епізоди про все, що стосується права (поліція, злочини, судовий процес, тощо). Така тематика має поділ на судове шоу та документальні фільми про правоохоронні органи.

Судове шоу. Телевізійні передачі, в яких імітується або зображується судовий процес. Іноді телевізійний суд – це спектакль, в якому розігруються вигадані або реальні кримінальні чи цивільні справи. Як правило, в кінці передачі показується повідомлення про те, що історії вигадані. Іноді цим нехтують. Яскравим прикладом такого шоу є – американська програма «Суддя Джуді», а в Україні – програма «Сімейний суд», в якій розглядаються різноманітні судові справи у сфері сімейного права.

Документальні фільми про правоохоронні органи – це правоохоронні документальні програми, де співробітники поліції проводять чергові захоплення злочинців. Ці шоу, як правило, шокують, оскільки вони складаються з окремих осіб, що опинилися в реальному житті злочинних діянь та обставин, а також сутички з поліцейськими. Найуспішнішим прикладом цієї підтеми є американське реаліті «Копи» (англ. Cops). В Україні тільки в цьому році телеканал «Еспресо ТБ» зробили аналог такого шоу під назвою «Патруль».

Наступний тематичний різновид реального ТБ – **шоу гри/конкуренції**. До його складу входять такі підтеми, як *шоу побачення, пошук роботи, шоу виживання або імунітету*. Нелінійний сюжет, зашифровані місії, пошук нестандартних рішень і несподіваний результат – основні особливості шоу гри. Приклади такого формату: «Як стати мільйонером?», «Куб», «Останній герой».

Залишається дискусійним питання про те, чи відповідає тематиці шоу гри/конкуренції такі програми як британське талант-шоу «Ідол» (англ. Idols або SuperStar), «Країна має талант» (англ. Got Talent) і шоу «Танці з зірками» (англ. Dancing with the Stars), або просто це нові втілення шоу, подібного до «Пошук зірок» (англ. Star Search).

Шоу побачення. На початку 2000-х років у США цей тип шоу домінував над іншими темами реаліті. У цьому форматі самотні чоловіки та жінки знаходять кохання і стають щасливими. Яскравим прикладом такого шоу побачення є «Холостяк» (англ. The Bachelor). Ліцензію на його показ в Україні придбав телеканал «СТБ». І зовсім нещодавно інший канал медіахолдингу Star Light Media, «Новий канал», зробив оригінальне шоу «Половинки».

Пошук роботи. У такому шоу конкуренція обертається навколо навичок та вмінь, які учасники демонструють на попередніх кастингах. Яскравими прикладами такого формату в Україні є – «Танцюють всі» (СТБ), «Майстер шеф» (СТБ), «Пекельна кухня» (1+1), «Супермодель по-українськи» (Новий канал) тощо.

Шоу виживання або імунітету. Програма будується на тому, що в кожному епізоді учасники борються не тільки за перемогу у фіналі, а й за імунітет наприкінці випуску. Головним і найяскравішим представником такого формату є – шоу «Вцілілий» (англ. Survivor), або російська адаптація «Останній герой».

Деякі реаліті-шоу допомагають людині або групі людей, поліпшити їхній зовнішній вигляд або їхні житлові умови. Вони називаються шоу *перевтілення/перетворення*.

Головним завданням шоу теми *перевтілення* полягає у тому, щоб невпевнених чи не задоволених своїм зовнішнім виглядом людей змінити до невпізнанності. Приклади: шоу «Зважені та щасливі» (СТБ), «Операція краса» (1+1).

А тема *перетворення* має на меті перебудову житлових приміщень та засобів транспорту. В Україні аналогами таких шоу були «Квадратний метр» (Інтер) – про ремонт квартир та «Алло, гараж!» (Новий канал) – про тюнінг автомобілів.

На підставі аналізу інформаційних джерел, в Україні реаліті-шоу поділяється на чотири тематики (*документальне реаліті-шоу, реаліті про юридичну сферу діяльності, реаліті-шоу гри/конкуренції та реаліті-шоу про перевтілення/перетворення*), які, у свою чергу, поділяються на відповідні підтеми: специфічне житлове середовище, стиль мильної опери, селебріті, судове шоу, документальні фільми про правоохоронні органи, шоу побачення, пошук роботи, спортивні шоу, шоу виживання/імунітету, шоу перевтілення та перетворення.

Список використаної літератури:

1. Бабенко А. Реаліті-телебачення в Україні: приклад “Big Brother” [Електронний ресурс] / Анастасія Бабенко // Magisterium. Журналістика. – 2012. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Magisterium_j_2012_49_10.pdf.
2. Морозов Н. Реалити-шоу: значимый элемент сегмента. Часть первая [Електронний ресурс] / Н. Морозов, М. Антоничева // Русская линия: Православное информационное агентство. – 2007. – Режим доступу: <http://rusk.ru/st.php?idar=21747>
3. Реаліті-шоу "Багаті теж плачуть" [Електронний ресурс] // Телеканал 1+1 – Режим доступу: <http://www.1plus1.ua/dyvitsya/programy/bagati-tezh-plachut-299947.html>.
4. Щербина Ю. В. Порівняльна характеристика розважальних шоу на телеканалах США та України / Ю. В. Щербина. // Наукові записки Інституту журналістики. – 2013. – №51. – С. 96–101.

Марина Нестерчук
Національний університет «Львівська політехніка»,
Львів, Україна

ПРОЕКТУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО РЕСУРСУ МУЗЕЮ

У роботі досліджено та розглянуто актуальну задачу щодо питання про створення веб-сайтів для музеїв. Проаналізовано негативні аспекти існуючих сторінок в інтернет-мережі. Розроблено та подано основні рекомендації щодо проектування успішної роботи такого інформаційного ресурсу.

Ключові слова: музей, веб-сайт, соціальні мережі, інтерактивні матеріали, додаткові модулі, хостинг.

М.В. Нестерчук Проектирование информационных ресурсов музея. *В работе была исследована и рассмотрена актуальная задача по вопросу о создании веб-сайтов для музеев. Проанализированы негативные аспекты существующих страниц в интернет-сети. Разработаны и представлены основные рекомендации по проектированию успешной работы такого информационного ресурса.*

Ключевые слова: музей, веб-сайт, социальные сети, интерактивные материалы, дополнительные модули, хостинг.

M.V. Nesterchuk Design museum of information resources. *The paper studied and discussed current problem regarding the establishment of websites for museums. Analyzed the negative aspects of existing pages on the Internet network. Developed and presented key recommendations on the design success of such an information resource.*

Keywords: museum, website, social media, interactive content, addons, hosting.

В українському інтернет-просторі доволі рідко можна зустріти інформаційні ресурси музеїв з актуальним та добре структурованим інформаційним наповненням. Наявні інформаційні ресурси не є конкурентоспроможними з закордонним веб-сайтам музеїв, галереями та арт-проектами.

Характерними ознаками недієвого інформаційного ресурсу є примітивне оформлення, масивні невідформатовані текстові блоки та застарілі нечіткі фотографії. Згідно з багатьма дослідженнями